

Gnostilaisen hengenperinnön vaalijat

Gnostilaisuus on polku kohti sisäistä eheyttä ja olevaisen ymmärtämistä

Gnostilaisuuden syntyhistoria on hämärän peitossa. Kirjallisia todisteita siitä on 100-luvulta eaa. alkaen. Gnostilaisuus ei kuitenkaan syntynyt tyhjästä, vaan sen henkinen sisältö on paljon vanhempaa perua. Sen juuret viittaavat Mesopotamian ja Egyptin monituhatuotiin kulttuureihin – ehkä vieläkin kauemmas. Gnostilaisuus on jättänyt vaikutuksensa kristinuskoon sekä moniin myöhempiin henkeisiin aatevirtauksiin.

Gnostilaisuuteen on yhdistyneenä ikaikaisia viisauksia, joista jo tuhansia vuosia sitten olivat tietoisia mystikot ja antiikin ajan filosofit – erityisesti Pythagoras ja Platon. Nag Hammadista löytyneistä gnostilaisista evankeliumeista saamme lukea myös Jeesuksen gnostilaisista opetuksista, joiden sanotaan esiintyvän näissä alkuperäisemmässä ja täydellisemmässä muodossa kuin Uuden testamentin evankeliumeissa.

Gnostilaisuus oli 100 - 300 luvuilla kristinuskon vakava kilpailija Jeesuksen sanojen oikeana tulkitsijana, mutta jäi häviölle, kun kristinuskosta tuli Rooman valtakunnan virallinen uskonto. Kristityt kirkkoisät sanoivat gnostilaisuutta "harhaopiksi". Tämä on kuitenkin virheellinen ilmaisu, sillä gnostilaisuus on syntynyt ennen kristinuskoa ja on aina ollut itsenäinen uskonto – ei siis mistään "harhautunut".

Mihin gnostilainen uskoo?

Gnostilaisuudessa ei ole dogmeja, mutta tietyt arvot ovat uskon kulmakivinä:

**"On yksi Jumala – kaiken alku ja loppu.
Rakkaus on Elämän laki.
Rukous on ihmisen yhteys Jumalaan.
Sielu on kuolematon.
Teot määräävät kohtalon."**

Gnostikot hyväksyvät useimmat seuraavista lauselmista:

- Jumala on kosminen voima, joka on jumalallisena henkenä läsnä kaikkialla ja kaikissa luoduissa. Jokaisen ihmisen sisimmässä on jumalallinen kipinä.
- Kaikki olevainen on syntynyt Jumalan ajatuksesta – kaikkeuden mielestä – joka ilmentää korkeinta viisautta ja puhtainta rakkautta.
- Jumalasta virtaamalla syntyneet ikuiset henkiolennot muodostavat aineettoman **Valon maailman**, josta myös meidän sielumme on lähtöisin, ja jossa meitä opastavat henkiolennot elävät ja kuulevat meidän rukouksemme.
- Kun ihmislapsi syntyy, häneen virtaa sielu Valon maailmasta. Ihmisen tosiolimus on hänen sielussaan, ruumis on vain ulkokuori, johon sielu on tässä elämässä pukeutunut. Sielussa on ihmisen omantunto ja kyky erottaa hyvä pahasta sekä tuntee vastuuta muista.
- Mitään perisyntiä ei ole, vaan pieni lapsi on viaton ja puhdas. Ihminen on pohjimmaltaan hyvä, hänessä taistelevat hyvä ja paha – ihminen itse päättää, kumman puolelle asettuu.
- Koska ihmisen sisimmässä on Jumalan asuinsija, jokaisen tulisi pitää oma ruumiinsa ja mielensä puhtaana sekä välttää paheellisuutta ja ruumistaan vahingoittavia elämäntapoja.
- Kaikki ihmiset ovat yhtä arvokkaita veljiämme ja sisariamme. Meidän tulee elää sopusoinnussa toistemme ja koko luomakunnan kanssa. Lähimmäisenrakkaus on ihmisen korkein velvollisuus. Tärkein elämänohjeemme on: *"Vältä tekemästä muille sellaista, mitä et haluaisi itsellesi tehtävän."*
- Ihmiselämän tarkoitus on saavuttaa **gnosis** – tietoisuus sielunsa taivaallisesta alkuperästä – ja jalostua henkisenä olentona.
- Ihmisen ruumis on kuolevainen, mutta sielu on kuolematon. Kuolema ei ole loppu, vaan uuden alku. Kuoleman jälkeen ruumiin alkuaineet jatkavat kiertokulkuaan aineen maailmassa, mutta sielu palaa Valon maailmaan. Teot vaikuttavat siihen, mitä sielulle tapahtuu kuoleman jälkeen. *"Mitä ihminen kylvää, sitä hän niittää"*.
- Sielu voi syntyä uudelleen toisen ihmisen hahmoon. Hyvyudessa täydellistyneen sielun ei tarvitse enää jälleensyntyä, vaan se saa jäädä Valon maailmaan – oikeaan kotiinsa.

Gnosis – sisäinen tietoisuus

Gnostilaisuudessa gnosisella tarkoitetaan muuttunutta tietoisuuden tilaa, jonka saavuttamiseksi ihminen yleensä läpikäy jossain muodossa kolme vaihetta:

- Ensimmäisessä vaiheessa ihminen oppii tuntemaan universaaleja, ajattomia viisauksia, jotka antavat hänelle valmiudet käsittää Jumalan olemus ja olevaisen periaatteet. Nämä viisaudet ovat gnostilaisen uskon perustus.
- Toisessa vaiheessa ihminen oppii syvästi tuntemaan itsensä sekä pyrkii hillitsemään ruumiillisia halujaan ja mielensä paheita. Näiden tuloksena ihminen saavuttaa nöyryyden, joka antaa gnostilaiselle toivon pelastuksesta.
- Kolmannessa vaiheessa ihminen alkaa tuntea sisimpäänsä kätkeytyvän jumalallisen voiman ja tulee tietoiseksi sielunsa jumalallisesta alkuperästä sekä ymmärtää, että rakkaus on kaiken täyttymys – ihmiselämän tarkoitus ja Jumalan laki. Tätä viimeistä vaihetta kutsutaan *gnosikseksi*.

Uus-gnostilaisuus

Uus-gnostilaisuudeksi sanotaan keskiajalla ja sen jälkeen monien yksittäisten mystikoiden ja ryhmien kautta muotoutuneita vanhaan gnostilaisuuteen pohjautuvia henkisiä ja hengellisiä liikkeitä. Uus-gnostilaisuus on monimuotoista ja se on ilmennyt monina erilaisina henkisinä liikkeinä, kuten ruusuristiläisyys, vapaamuurarius, teosofia ja New Age. Uus-gnostilaisuuteen kuuluvat myös uudet gnostilaiset kirkot.

Gnostilaisten evankeliumien löytyminen Nag Hammadista 1945 lisäsi kiinnostusta gnostilaisuuteen. 1900-luvun loppupuolella perustettiin useita uusia gnostilaisia kirkkoja eri maihin. Samoihin aikoihin syntyi myös gnostilaisia seuroja.

Gnostilainen Seura ry

Gnostilainen seura ry on perustettu kesällä 2009. Seuran tarkoituksena on:

- vaalia gnostilaista hengenperintöä,
- levittää gnostilaisuuden tuntemusta,
- edistää gnostilaista tutkimus- ja opetustoimintaa,
- luoda edellytyksiä gnostilaisen uskonnon harjoittamiselle,
- lujittaa jäsentensä henkistä yhteyttä ja yhteisöllisyyttä,
- ohjata jäseniään sisäiseen eheyteen, lähimmäisenrakkauteen ja suvaitsevaisuuteen sekä
- toimia gnostilaisuudesta kiinnostuneiden yhdyssiteenä.

Seuralla on neljä toimintalinjaa:

- yleiset luennot,
- yleiset jumalanpalvelukset (gnostilainen messu),
- avoimet keskustelupiirit ("G-klubi" ja "Valopiiri") ja
- esoteeriset opintopiirit (Gnostilainen Riitti).

Gnostilaisen seuran päätoimipaikka on Helsingissä, Uudenmaankatu 33. Lisäksi toimintaa on pienemmässä mittakaavassa Vantaalla, Tampereella, Turussa ja Oulussa.

Gnostilainen messu

Eri maissa toimivien gnostilaisten kirkkojen uskonkäsityksiä voi kuvailla universaaleiksi. Gnostilaisten kirkkojen kulmakivi on ikiaikainen viisaus: ”Rakkaus on Elämän laki”.

Suomeen gnostilainen kirkko rantautui vuonna 2010. Se on osa Gnostilaisen seuran hengellistä toimintaa. Sen näkyvin toimintamuoto on **gnostilainen messu**, joka nykyisin järjestetään joka toinen kuukausi. Messu on avoin kaikille, osallistuminen ei edellytä kuulumista Gnostilaiseen Seuraan.

Gnostilainen kirkko noudattaa 100-luvun alkuseurakuntien ihannekuvaa ”hengellisestä kirkosta”, joka on ihmisläheinen. Ikivanhan gnostilaisen perinteen mukaan ihminen ei tarvitse pappeja itsensä ja Jumalan väliin. Sen vuoksi Gnostilaisessa kirkossa ei ole pappeja. Gnostilaisessa messussa liturgin tehtävät jaetaan vuorotellen eri jäsenten kesken. Puheosien esittäjiä sanotaan esilukijoiksi. Esilukijoina voi toimia sekä miehiä että naisia.

”G-klubi” ja ”Valopiiri”

”G-klubi” ja ”Valopiiri” ovat Gnostilaisen Seuran keskustelupiirejä. ”G-klubi” kokoontuu gnostilaisen messun jälkeen ja siellä keskustellaan teekupposen äärellä minialustuksen pohjalta. ”Valopiirit” ovat henkisen kirjallisuuden keskustelupiirejä, jotka kokoontuvat eri kaupunkien kirjastojen tiloissa keskustelemaan valitusta kirjasta alustuksen pohjalta.

On hyödyllistä pohdiskella suuriakin asioita, lukea viisaita kirjoituksia sekä osallistua opinto- ja keskustelupiireihin. Siten opimme näkemään asioita syvällisemmin sekä ymmärtämään myös erilaisia käsityksiä.

Gnostilainen Riitti

Gnostilainen Riitti edustaa esoteerista gnostilaisuutta. Vanhat mestarit ovat ikivanhan gnostilaisen perinteen mukaisesti paljastaneet salaisia opetuksia vain niille, jotka ovat kykeneviä ajattelemaan syvällisesti. Opetus on ollut luonteeltaan vain suppealle piirille tarkoitettua. Mestarit eivät ole antaneet valmiita vastauksia, vaan opastaneet oppilaitaan löytämään niitä itse. Gnostilaisuus on näin tarjonnut polun kohti sisäistä eheytymistä ja olevaisen ymmärtämistä.

Gnostilaiset riitit ovat syntyneet ennen ajanlaskumme alkua ja ne pohjautuvat antiikin filosofien ja vanhojen gnostilaisten mestarien opetuksiin. Näitä esoteerisen gnostilaisuuden perinteitä vaalitaan Suomessa Gnostilaisen Seuran opintopiiritoiminnassa – **Gnostilaisessa Riitissä**. Riitissä on viisi opetusastetta – Jumalan aste, Rakkauden aste, Yhteyden aste, Sielun aste ja Tekojen aste. Lisäksi on neljä vihkimysastetta niille, jotka haluavat valmentautua toimimaan gnostilaisina opettajina.

Gnostilainen Riitti on tarkoitettu niille, jotka haluavat perehtyä henkisiin kysymyksiin ja mysteereihin ja oppia ajattelemaan asioita syvällisesti. Oppilaat Riittiin kutsutaan hakemuksen perusteella. Hakemuksen voi tehdä netin kautta.

Lisätietoa gnostilaisuudesta löydät Gnostilaisen seuran nettisivuilta:

www.gnosis.fi